

KENNARASAMBAND Íslands
Borgartúni 30, 107 Reykjavík • Sími 595 1111
ki@ki.is • www.ki.is

Nefndasvið Alþingis
Allsherjar- og menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 7.12.2020

Efnii: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030

Kennarasamband Íslands (KÍ) vísar til beiðni allsherjar- og menntamálanefndar Alþingis frá 19. nóvember 2020 um umsögn um tillögu til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030 (bskj. 310, 278. mál á 151. löggjafarþingi). KÍ fékk frest til 7.12. 2020 til að skila inn umsögn og þakkar fyrir það.

KÍ fagnar framkominni tillögu til þingsályktunar um menntastefnu til ársins 2030 og telur það styrkja stefnuna að hún er nú lögð fyrir alþingi. Grundvallaratriði er að til staðar sé skýr menntastefna sem sátt er um í samfélaginu og að henni sé framfylgt með kerfisbundnum hætti. Með tillögunni er ályktað að unnið skuli að því að efla menntun landsmanna til ársins 2030 í samræmi við framlagða menntastefnu og undir það tekur KÍ.

KÍ lýsir ánægju sinni með fróman tilgang og meginmarkmið menntastefnunnar um að móta framúrskarandi menntakerfi. Þá er í stefnunni dregið fram að kennarar og skólastjórnendur séu í lykilhlutverki við framkvæmd nýrrar menntastefnu og undir það tekur KÍ heilshugar. Þá telur KÍ mikilvægt að draga fram að allir hafi jöfn tækifæri til menntunar við hæfi um allt land og að styðja beri við fjölmenningslegt skólastarf.

Ennfremur telur KÍ mjög gott að áhersla verður lögð á samábyrgð og samvinnu mennta-, heilbrigðis- og velferðarkerfis á öllum skólastigum.

Meginatriði í menntastefnu þessari ríma vel við Skólastefnu KÍ frá síðasta þingi þess árið 2018 sem skrifuð var undir yfirskriftinni: Menntun er mannréttindi og fjallar um mikilvægi faglegrar forystu skólafólks, menntun við hæfi allra nemenda, mikilvægi faglegrar forystu skólastjórnenda og samstarf skóla og heimila um nám barna. Stefnuna má nálgast á heimasíðu KÍ (eða [hér](#)).

Í framkominni menntastefnu eru margar af helstu áherslum framtíðar varðandi menntamál ávarpaðar án þess að fyrir liggi með hvaða hætti þeim verður mætt. Ljóst er að til þess að koma á mikilvægum atriðum í stefnunni eins og meiri samfellu í þjónustu við nemendur, aukinni viðurkenningu á störfum kennara, bættum starfsaðstæðum á leiksskólastiginu, eflingu list- og tæknináms, aukinni og breyttri námsráðgjöf á öllum skólastigum verður að grípa til markvissra aðgerða, viðamikils samráðs og aukinna fjárframlaga í málaflokknum.

KÍ vill nefna eftirtalin atriði sérstaklega:

Kennarastarfið

KÍ fagnar þeirri miklu áherslu sem lögð er í ályktuninni á kennarastarfið, starfsþróun kennara og nauðsyn þess að búa kennurum góð starfsskilyrði og gott vinnuumhverfi. KÍ vill þó benda á að eftir að lítið hefur verið hugað að innviðum skóla á löngu tímabili þurfa aðgerðir að fylgja.

Í kjölfar samstilltra aðgerða undanfarin tvö ár hefur kennaranemum fjölgað. Þær átaksaðgerðir áttu að standa yfir í fimm ár en nauðsynlegt er að þær verði viðvarandi svo fjölgunin nái ekki eingöngu til kennaranema heldur einnig starfandi kennara. Enn er það svo að þriðjungur kennara hverfur frá störfum á fyrstu árum í kennslu. Á næstu árum fara stórir hópar af kennurum á eftirlaun og nýliðun heldur alls ekki í við í takt við þarfir skólasamfélagsins. Staðan er nú sú að aðeins 905 félagar KÍ eru yngir en 30 ára eða 8% og ef horft er til félaga í KÍ á aldrinum 30-35 ára eru þeir aðeins 1102 eða 10% stéttarinnar. Tekið skal fram að inn í þessum tölum eru leiðbeinendur í leik-, grunn- og framhaldsskólum. Það er því ljóst að hér er mikilla og skilgreindra aðgerða þörf.

Kennararáð

Í kjölfar lagasetningar um menntun, hæfni og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla nr. 95/2019 var kennararáð sett á stofn og því ætlað veigamikil hlutverk. KÍ bendir á að í menntastefnu ætti að draga fram með skýrari hætti mikilvægi kennararáðs og þau tækifæri sem stofnun þess fylgja.

Leikskólastigið

Í stefnunni er minnst á styrkingu leiksskólastigsins og tekur KÍ heilshugar undir að horfa þurfi sérstaklega til styrkingar þess. Því miður er það enn svo að langt er í land þar til að lagaviðmið náist um að 2/3 hluti þeirra sem starfi á leiksskólum hafi kennaramenntun sem er óviðunandi á fyrsta skólastiginu.

Tónlistarskólar

Tónlistarskólar gegna lykilhlutverki í menntakerfinu og þjóna breiðum hópi innan íslensks samfélags. Þá vill KÍ benda á að nauðsynlegt er að lögvernda starfsheiti og starfsréttindi félagsmanna KÍ í tónlistarskólum í samræmi við lög um menntun, hæfni og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. Aðalnámskrá fyrir tónlistarskóla hefur ekki verið endurskoðuð síðan hún kom fyrst út fyrir tuttugu árum og lög um tónlistarskóla eru frá árinu 1985 og því löngu tímabært að endurskoða hvort tveggja. Einnig þarf að tryggja tónlistarskólum faglega og rekstrarlega umgjörð.

Starfs- og tækninám

KÍ tekur undir að mjög mikilvægt er að efla kynningar á starfs- og tækninámi og láta þær hefjast fyrr á skólaferli nemenda. KÍ vill þó benda á að brýnt er að bæta umgjörð um vinnustaðanám og starfsþjálfun til þess að stuðla að samfellu og framvindu í námi

starfsnámsnema og vill sérstaklega benda á að mikilvægt er að endurskoða tilhögun starfs- og tæknináms frá grunni. Ekki má setja upp hindranir milli þeirra nemenda sem stunda vinnustaðanám og nám í skólum. Þeir þurfa að geta stundað samfellt nám. Eins er mikilvægt að á námstíma rofni ekki tengsl nemenda við skólasamfélagið meðan á vinnustaðanámi stendur og það sé skipulagt sem hluti af náminu og verði eðlilegur hluti af námi nemenda.

Listnám

Kí leggur til að í stefnunni komi skýrar fram að aukin áhersla verði lögð á listgreinar og skapandi greinar og að staða þeirra verði tryggð og fest betur í sessi, hvort sem er í leik-, grunn, framahalds- eða tónlistarskólum. Listgreinakennsla ætti að vera í lykilhlutverki í öllu skólastarfi og áhersla á listgreinar ætti að koma fram með afgerandi hætti í opinberri menntastefnu.

Tengsl og hlutverk Menntamálastofnunar

Kí lítur svo á að Menntamálastofnun hafi mikilvægt hlutverk varðandi menntun og skólastarf og því ætti í stefnunni að fjalla um verkefni Menntamálastofnunar, tengsl þeirra við skólastarf og framtíðarsýn til dæmis varðandi námsmat og þróun þess, kennararáð, námsefnisgerð á öllum skólastigum og ráðgjafahlutverk stofnunarinnar.

Virðingarfyllt
f.h. Kennarasambands Íslands

Anna María Gunnarsdóttir
Varaformaður KÍ

Ragnar Þór Pétursson
Formaður KÍ